

POSTANOWIENIE

Dnia 2 lipca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera (przewodniczący)

SSN Bohdan Bieniek

SSN Krzysztof Rączka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa G. K. M.

przeciwko Uniwersytetowi (...) im. (...) w C.

o przywrócenie do pracy

w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania zakończonego

prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z 12 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 2 lipca 2019 r.,

zażalenia powódki na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w C.

z dnia 14 lutego 2019 r., sygn. akt IV Pa (...),

1. oddała zażalenie;

2. zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu zażaleniowym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 14 lutego 2019 r., sygn. akt IV Pa (...), Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę o wznowienie postępowania prawomocnie zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z 12 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Pa (...),

wniesioną przez powódkę G. K. M. w sprawie toczącej się przeciwko pozwanemu Uniwersytetowi (...) im. (...) w C.

W dniu 18 sierpnia 2018 r. powódka G. K. M. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w C. z 12 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Pa (...), oddalającego jej apelację od wyroku Sądu Rejonowego w C. z 18 marca 2016 r., sygn. akt VII P (...), którym oddalono jej powództwo przeciwko Akademii im. (...) w C. (obecnie Uniwersytet (...) w C.) o przywrócenie do pracy, z uwagi na złożenie pozwu po upływie terminu z art. 264 k.p. i brak możliwości przywrócenia terminu do złożenia tego pozwu. Domagając się wznowienia postępowania, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i przywrócenie jej do pracy u strony pozwanej oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów postępowania.

Jako podstawę wznowienia postępowania skarżąca wskazała oparcie wyroku Sądu Rejonowego w C. w sprawie VII P (...) na fałszywych dokumentach, tj. uchwale Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego nr (...) z dnia 14 maja 2014 r., uchwale Senatu nr (...) z dnia 28 maja 2014 r. oraz wypowiedzeniu z dnia 29 maja 2014 r. Skarżąca twierdziła, że w trakcie postępowania dotyczącego jej świadczenia emerytalnego na rozprawie przed Sądem Okręgowym w G. (sygn. akt VIII U (...)) w dniu 10 lipca 2018 r. powzięła informację, że z jej akt osobowych prowadzonych przez Uniwersytet (...) w C., po zakończeniu postępowania w dniu 17 stycznia 2017 r. zostały wypięte dwa dokumenty, tj. uchwała Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego nr (...) z dnia 14 maja 2014 r. i uchwała Senatu nr (...) z dnia 28 maja 2014 r., które zgodnie z ustawą o szkolnictwie wyższym powinny stanowić integralną część pozostawionego w aktach wypowiedzenia z dnia 29 maja 2014 r.

Uzasadniając skargę o wznowienie postępowania, powódka podała, że dokument z 29 maja 2014 r., zatytułowany „wypowiedzenie”, został złożony po zakończeniu postępowania w Sądzie Okręgowym w C. w dwóch różnych wersjach, tj. jednej zawierającej fałszywą notatkę służbową z dnia 5 czerwca 2014 r. o rzekomym zaznajomieniu się przez nią z wypowiedzeniem i odmową złożenia podpisu pod tym wypowiedzeniem oraz drugiej, która takiej adnotacji nie zawiera. Powódka wskazała, że sporządzenie w tajemnicy fałszywej notatki służbowej z datą

5 czerwca 2014 r. miało uniemożliwić jej zaskarżenie w ustawowym terminie wpiętego w tajemnicy do akt osobowych dokumentu zatytułowanego „wypowiedzenie”. Skarżąca zarzuciła, że Sądy Rejonowy i Okręgowy w C. nie badały wiarygodności złożonych przez pracodawcę dokumentów, tylko badały sprawę zasadności przywrócenia terminu do podjęcia czynności procesowej, a wyrok oparły na zeznaniach dyrektora Instytutu, która składając do akt osobowych podrobione dokumenty, usiłowała skompromitować władze i pracowników uczelni. Powódka podniosła, że podrobione dokumenty zostały wpięte do jej akt osobowych w miejsce wpiętego z akt podania o przedłużenie zatrudnienia z 6 marca 2014 r., które pozytywnie zaopiniowała dyrektorka Instytutu Filologii Obcych, lecz zataiła ten fakt przed sądem.

W piśmie procesowym z 8 lutego 2019 r. skarżąca dodatkowo wyjaśniła, że na fałszywość uchwały Rady Wydziału nr (...) z dnia 14 maja 2014 r. wskazuje niedołączenie do niej wniosku Rady Instytutu Filologii Obcych o podjęcie uchwały, który to wniosek jest obligatoryjną częścią takiej uchwały oraz opinii i recenzji naukowych, które miałyby stanowić podstawę do krytycznej oceny jej dotychczasowego dorobku naukowego. Z kolei o fałszywości uchwały Senatu pozwanej uczelni z dnia 28 maja 2014 r. nr (...) świadczy fakt, że brak jest wniosku dziekana o jej podjęcie oraz brak podpisu na uchwale, zaś o fałszywości wypowiedzenia z dnia 29 maja 2014 r. świadczy istnienie dwóch różnych wersji tego dokumentu.

W odpowiedzi na skargę o wznowienie postępowania Uniwersytet (...) w C. wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego, zarzucając że skarga jest pozbawiona zarówno uzasadnienia faktycznego jak i prawnego, w tym nie zachodzi podstawa żądania wznowienia postępowania wskazana w art. 401 k.p.c., art. 401¹ k.p.c., art. 403 k.p.c. i art. 404 k.p.c.

Uzasadniając swoje stanowisko, pozwany podniósł, że pozew o przywrócenie do pracy został oddalony z uwagi na złożenie go po terminie, albowiem w postępowaniach sądowych przed sądem pierwszej i drugiej instancji ustalono ponad wszelką wątpliwość, że w dniu 5 czerwca 2014 r. o godzinie 11:00 powódka w dziale kadr została zapoznana z treścią wypowiedzenia, po czym

odmówiła jego podpisu. Powódka w procesie o przywrócenie do pracy wskazywała, że nie było konsultacji wypowiedzenia z Radą Wydziału Filologiczno-Historycznego i Senatu Uczelni, sugerując brak rzeczonych albo ich podrobienie. Pozwany w trakcie procesu złożył uchwały Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego nr (...) z dnia 14 maja 2014 r. oraz Senatu Uczelni nr (...) z dnia 28 maja 2014 r. i sądy ferując wyroki oparły się na tych uchwałach, uznając je za wiarygodne. Nadto pozwany wyjaśnił, że w aktach osobowych powódki od samego początku znajdowały się dwa dokumenty stanowiące wypowiedzenie umowy o pracę, na jednym, co do którego powódka odmówiła podpisu i odbioru, dokonano adnotacji o zapoznaniu z nim powódki i odmowy złożenia przez nią podpisu.

Sąd Okręgowy w C. odrzucił skargę o wznowienie postępowania stwierdzając, że powódka zarzuty fałszu materialnego podrobienia uchwał Rady Wydziału i Senatu oraz fałszu intelektualnego dotyczącego adnotacji na wypowiedzeniu umowy datowanej na dzień 5 czerwca 2014 r. podnosiła już w sprawie VII P (...) Sądu Rejonowego w C. oraz w ramach postępowania apelacyjnego, gdzie zostały one szczegółowo rozpoznane.

Sąd Rejonowy w sprawie VII P (...) ferując wyrok uznał, że powódka pozew o przywrócenie do pracy złożyła po terminie, zaś niedochowanie terminu prawa materialnego z art. 264 k.p. i brak okoliczności umożliwiających jego przywrócenie na podstawie art. 265 k.p., doprowadziły do oddalenia pozwu o przywrócenie do pracy. Sąd Okręgowy w C., rozpoznając apelację od wyroku z dnia 18 marca 2016 r., działając jako sąd merytoryczny, uznał, że oddalenie powództwa jest następstwem niedochowania przez powódkę terminu z art. 264 k.p., albowiem pozew został złożony w dniu 2 października 2014 r., zaś pracodawca skutecznie oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę złożył powódce w dniu 5 czerwca 2014 r. Brak dochowania terminu z art. 264 k.p. implikował oddalenie powództwa. Jednocześnie na wyroki Sądu Rejonowego w C. z dnia 18 marca 2016 r. i Sądu Okręgowego w C. z dnia 12 stycznia 2017 r. nie miały żadnego wpływu uchwały Rady Wydziału i Senatu pozwanej uczelni. Sądy, dokonując ustaleń faktycznych w sprawie o przywrócenie do pracy, przyjęły za prawdziwe okoliczności w postaci podjęcia przez Radę Wydziału w dniu 14 maja 2014 r. uchwały o wyrażeniu zgody na rozwiązanie stosunku zatrudnienia z powódką w drodze wypowiedzenia oraz

przez Senat pozwanej uczelni w dniu 28 maja 2014 r. uchwały o wyrażeniu pozytywnej opinii o rozwiązaniu z powódką umowy o pracę w ramach przyczyn wypowiedzenia tożsamy z tymi przedstawionymi na Radzie Wydziału w dniu 14 maja 2014 r. Skoro te uchwały nie były dowodem wpływającym na treść wyroku oddalającego powództwo, to nie zachodził związek przyczynowy między powołaną przez powódkę podstawą wznowienia a treścią wyroku Sądu Rejonowego z dnia 18 marca 2016 r. oraz Sądu Okręgowego z dnia 12 stycznia 2017 r.

Sąd uznał również, że nie można mówić o podrobieniu rzeczonych uchwał, wywodząc taki wniosek jedynie z okoliczności, że aktualnie nie znajdują się one w aktach osobowych powódki, gdyż fakt ich podjęcia w rzeczywistości nie był i nie jest uzależniony od załączenia ich potwierdzenia w formie pisemnej do akt osobowych powódki. Twierdzenie to jest uzasadnione okolicznością ustaloną przez Sąd Rejonowy w C. w sprawie VII P (...) i Sąd Okręgowy w C. w sprawie IV Pa (...) w postaci faktu zwracania się przez powódkę po dniu 5 czerwca 2014 r. do działu kadr o umożliwienie jej zapoznania się z uchwałą Senatu i umożliwienia powódce fatycznego zapoznania się z tym dokumentem.

W ocenie Sądu Okręgowego najpóźniej w dniu 30 lipca 2015 r. powódka miała możliwość zapoznania się z uchwałami Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego z dnia 14 maja 2014 r., nr (...) oraz Senatu pozwanej z 28 maja 2014 r. nr (...) i ewentualnie stwierdzenia, że zostały one sfalszowane. Skoro zaś skargę o wznowienie postępowania G. K. M. złożyła w dniu 18 sierpnia 2018 r., to niewątpliwie znacznie uchybiła terminowi przewidzianemu w art. 407 § 1 k.p.c.

Dalej Sąd zauważył, że w zakresie fałszu intelektualnego w postaci sporządzenia notatki na jednym z egzemplarzy wypowiedzenia stosunku zatrudnienia, powódka podnosiła już ten zarzut tak w postępowaniu przed Sądem Rejonowym w C. w sprawie VII P (...), jak i następnie w postępowaniu apelacyjnym przed Sądem Okręgowym w C. i nie znalazł on żadnego potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym. Adnotacja ta w zakresie zaistniałego faktu została potwierdzona zeznaniami świadków, pracowników działu kadr pozwanego – D. S., M. Z. i M. S. Nie ulega przy tym wątpliwości, że skoro powódka odmówiła podpisania i nie odebrała przeznaczonego dla niej egzemplarza pisemnego wypowiedzenia stosunku zatrudnienia, to egzemplarz z adnotacją o powyższym

znajdował się w jej aktach osobowych obok egzemplarza bez tej adnotacji. Gdyby powódka odebrała przeznaczony dla niej dokument w postaci wypowiedzenia stosunku zatrudnienia, to w aktach osobowych załączony zostałby tylko jeden egzemplarz wypowiedzenia, który powódka powinna podpisać i ten egzemplarz z przyczyn oczywistych nie zawierałby adnotacji o odmowie podpisu.

Sąd stwierdził, że okoliczność załączenia do akt osobowych dwóch egzemplarzy wypowiedzenia stosunku zatrudnienia, egzemplarza przeznaczonego dla powódki z adnotacją o jego niepodpisaniu i odmowie przyjęcia i drugiego bez tej adnotacji, zaistniała przed Sądem Rejonowym w C. przed wydaniem wyroku z 18 marca 2016 r. Tym samym, składając skargę o wznowienie postępowania, powódka nie ujawniła nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych świadczących o tym, że poglądy sądów oddalających powództwo o przywrócenie do pracy i następnie jej apelację były błędne co do faktu odmowy podpisania wypowiedzenia i jego przyjęcia, co do którego to faktu dokonano na egzemplarzu wypowiedzenia przeznaczonego dla powódki stosownej adnotacji.

Pełnomocnik powódki złożył zażalenie na postanowienie Sądu Okręgowego, zaskarżając je w całości. Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia.

Zaskarżonemu postanowieniu skarżąca zarzuciła:

1) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 379 pkt 4 w zw. z art. 413 k.p.c., przez wydanie zaskarżonego orzeczenia przez SSR del. B. S. , która wchodziła w skład orzekającego w sprawie wznowienia postępowania Sądu Okręgowego w C., podczas gdy brała ona także udział w procesie objętym skargą o wznowienie, a w ocenie powódki skarga o wznowienie postępowania dotyczy także udziału SSR del. B. S. w toku postępowania pierwszoinstancyjnego, czego skutkiem jest nieważność postępowania w niniejszej sprawie,

2) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 k.p.c., polegające na błędnej ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, skutkujące niezasadnym przyjęciem przez Sąd Okręgowy, że fakt istnienia dwóch wersji wypowiedzenia stosunku pracy z dnia 29 maja 2014 r. był znany powódce już w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w C. , w toku sprawy sygn. akt VII P (...), przy jednoczesnym braku zbadania przez Sąd Okręgowy, czy informacja ta

nie pojawiła się dopiero na etapie postępowania przez Sądem Okręgowym w G., w toku sprawy sygn. akt VIII U (...), a dokładnie w toku rozprawy w dniu 10 lipca 2018 r., co doprowadziło do niezasadnego odrzucenia skargi powódki o wznowienie postępowania,

3) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. art. 227 k.p.c., przez nieprzeprowadzenie dowodów wnioskowanych przez pełnomocnika powódki pismem z dnia 8 lutego 2019 r., w szczególności w zakresie wskazanym w pkt 4e pisma (odnośnie do rejestru uchwał Rady Wydziału oraz Senatu uczelni), które to dowody pozwoliłyby na ocenę prawdziwości Uchwały Rady Wydziału Filologiczno-Historycznego nr (...) z dnia 14 maja 2014 r. oraz uchwały Senatu nr (...) z dnia 28 maja 2014 r.

W odpowiedzi na zażalenie strona pozwana wniosła o oddalenie zażalenia w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przewidzianych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie ma usprawiedliwionych podstaw.

Zarzuty przedstawione w zażaleniu powódki okazały się nieuzasadnione. W pierwszej kolejności należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 379 pkt 4 w zw. z art. 413 k.p.c. Zgodnie z art. 413 k.p.c. sędzia, którego udziału lub zachowania się w procesie poprzednim dotyczy skarga, wyłączony jest od orzekania w postępowaniu ze skargi o wznowienie. W orzecznictwie przyjmuje się, że zgodnie z art. 48 § 3 k.p.c. sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego skargą o wznowienie, nie może orzekać co do tej skargi. Jest to zatem sędzia, który brał udział bądź w wydaniu wyroku (rozprawie poprzedzającej jego wydanie i naradzie) lub w wydaniu postanowienia objętego skargą o wznowienie. W tym wypadku wyłączenie obejmuje orzekanie co do skargi o wznowienie postępowania. Na podstawie art. 413 k.p.c. wyłączony jest natomiast sędzia, którego udziału lub zachowania się w procesie poprzednim dotyczy skarga. Sędzią tym nie musi być zatem sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego skargą, a wyłączenie obejmuje orzekanie w postępowaniu ze skargi o wznowienie

postępowania. Nie jest natomiast wyłączony od rozpoznania skargi o wznowienie sędzia, który odrzucił tę skargę postanowieniem, następnie uchylonym przez sąd drugiej instancji (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 18 października 2012 r., V CZ 112/12, LEX nr 1646035). Skarżąca nie wykazała, aby skarga o wznowienie postępowania dotyczyła zachowania się lub udziału w sprawie SSR del. B. S.. Zauważyć należy, że sędzia ta wydawała jedynie incydentalne postanowienia, nie uczestniczyła natomiast w merytorycznym rozpoznaniu sprawy, ponadto w skardze o wznowienie postępowania nie sformułowano żadnych zarzutów dotyczących zachowania się właśnie tej sędzi. Zaznaczyć wypada, że w orzecznictwie utarło się, że to, że sędziowie, którzy brali udział w wydaniu zaskarżonego postanowienia, uczestniczyli w rozstrzyganiu incydentalnych kwestii związanych z zażaleniami skarżącego na postanowienia wydane w sprawach przed ich połączeniem, nie stanowi, w świetle art. 413 k.p.c., podstawy do ich wyłączenia od orzekania w sprawie oceny wniosku o wznowienie postępowania w sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 marca 2017 r., III CZ 5/17, LEX nr 2284173). W dawniejszym orzecznictwie przyjmowano, że nawet przewodniczenie na rozprawie zakończonej orzeczeniem, od którego zgłoszono skargę o wznowienie postępowania, przy braku przesłanek z art. 48 i 413 k.p.c. nie uzasadnia wyłączenia sędziego przewodniczącego od udziału w rozpoznaniu skargi o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem wydanym przez skład sądu pod jego przewodnictwem (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 kwietnia 1971 r., I PO 4/71, LEX nr 6902). W związku z powyższym nie można uznać, aby Sąd Okręgowy w C. naruszył art. 379 pkt 4 w zw. z art. 413 k.p.c.

Nie okazał się również uzasadniony zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. Zarzut ten stanowi jedynie polemikę ze stanowiskiem Sądu rozpoznającego skargę o wznowienie postępowania. Skarżąca nie przedstawiła jakiejkolwiek argumentacji mogącej wskazywać, że Sąd przekroczył granice swobodnej oceny dowodów. Warto zauważyć, że kwestia próby wręczenia powódce wypowiedzenia w dniu 5 czerwca 2014 r. była poruszana na całym etapie postępowania przed sądami pierwszej i drugiej instancji, zaś Sąd Okręgowy wskazał na fakt istnienia notatki dotyczącej odmowy przyjęcia przez powódkę wypowiedzenia już w uzasadnieniu

wyroku z 12 stycznia 2017 r., sygn. akt IV Pa (...), którym Sąd ten oddalił apelację powódki.

Nie można było również uznać za uzasadniony zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, kwestia prawdziwości wzmiankowanych uchwał była już przedmiotem zainteresowania sądów w pierwotnym postępowaniu z powództwa skarżącej i sądy obu instancji oceniły, że uchwały te są prawdziwe. Nie zmienia to faktu, że okoliczność ta nie miała ostatecznie wpływu na rozstrzygnięcie sprawy dotyczącej pierwotnego powództwa, bowiem podlegało ono oddaleniu ze względów formalnych, a konkretnie rzecz biorąc, z uwagi na przekroczenie terminów, o których mowa w art. 264 k.p. Bez wykazania, że powódka nie przekroczyła terminu na złożenie odwołania od wypowiedzenia umowy o pracę, prowadzenie postępowania dowodowego w zakresie prawdziwości uchwał leżących u podstaw dokonanego wypowiedzenia jest zatem bezcelowe i prowadziłoby jedynie do przedłużenia postępowania.

Z tych powodów, na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398¹⁴ k.p.c., orzeczono jak w sentencji. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego wydano na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz § 10 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 10 ust. 5 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).